

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

NUM. 5 — MAIG DEL 1986

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	159
25.- Paraules de presentació de la 2 ^a Ponència del Congrés "Evangelització i home d'avui", aplicat a la diòcesi de Menorca.	
SES CATEQUESIS DEL BISBE	
26.- Només "catòlic practicant"?	
27.- Punt de trobada.	
28.- "Coratge".	
CONSELL DEL PRESBITERI	164
Full informatiu del mes d'abril.	
Ordre del dia de la propera reunió arxiprestal.	
Anexe del Full informatiu sobre Fe-Cultura.	
Reflexió sobre la pastoral vocacional.	
SECRETARIA GENERAL	171
Dia nacional de Caritat.	
Exercicis espirituals per a sacerdots i religiosos/ses.	
Escola d'estiu per a catequistes.	
Quota diocesana, misses de binació, etc.	
Nomenaments.	
INFORMACIÓ DIOCESANA	173
Activitats del Sr. Bisbe.	
CONFER de Menorca.	
Segona ponència del Congrés d'evangelització.	
Celebració del recés sacerdotal i missa crismal, a Maó.	
DE LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	177
Missatge dels bisbes de la C.E. de Pastoral sobre el dia del malalt.	
DE LA SANTA SEU	180
Carta del Papa Joan Pau II a tots els sacerdots en el Dijous Sant.	
ANUNCIS	194
Facultat de Teologia de Catalunya.	
Associació bíblica de Catalunya.	
VI Escola d'estiu per a catequistes.	

DOCUMENTS DEL BISBE

25.- Paraules de presentació de la segona ponència del Congrés "Evangelitziació i home d'avui" aplicat a la diòcesi de Menorca.

Tornam avui a reunir-nos per estudiar la segona ponència d'aquest Congrés "Evangelitziació i home d'avui", aplicat a la diòcesi de Menorca. La primera paraula que he de dir-vos és una paraula d'agraïment per la vostra assistència i la vostra col.laboració i treball en aquesta acció pastoral que, certament, és i ha d'ésser obra de tots. Moltes gràcies, idò.

Anam seguint camí. Hem de profunditzar en l'estudi de la teoria per poder fer feina pràctica més conscient i més posada al dia. Tot aquest treball d'ara, estic segur que repercutirà en la pastoral que ens pertoca de fer. No voldria de cap de les maneres que qualcú pensàs o cregués que tot açò que estem fent sigui com una manera d'entretenir-nos i de passar l'estona. És massa seriosa i massa urgent i obligatòria la missió que tenim confiada per poder-nos-la prendre com un joc d'al.lots. Ens urgeix la caritat de Crist. Hem d'anar construint el Regne. Hem de fer com aquell home de l'evangeli citat per Jesús:

"Suposem que qualcú de vosaltres vol construir una torre. No vos asseureu primer a calcular què costa, per veure si teniu recursos per acabar-la? Perquè, si després de posar els fonaments, no podíeu acabar l'obra, tots els qui ho veurien començarien a burlar-se'n i dirien: Aquest home havia començat a construir, però no pot acabar".

Idò, ara esteim asseguts per calcular què costa tot açò, per així després poder acabar l'obra, per la part que ens toca, ja que sabem prou bé que serà Ell qui l'acabarà definitivament a la fi dels segles.

Mn. Josep Mª Rovira Bellosó, capellà de l'arxidiòcesi de Barcelona, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, conegut ja des de temps pels cristians de Menorca, ha vingut a dir-nos "què és evangelitzar, avui i aquí", la segona ponència del Congrés, de la qual ell va formar part, a Madrid. Li agraïm de tot cor la seva col·laboració i ajuda, que sé, i tots ho esperam, que serà profitosa i entenedora. Moltes gràcies.

Abans que ell comenci la seva tasca, deixau-me dir encara unes quantes coses més. Uns punts que crec necessari fer presents per aquestes meves paraules.

Hem de ser evangelitzadors, però també evangelitzats. Un fruit primerenc que hauríem de treure d'aquestes trobades seria adonar-nos i persuadir-nos que hem de fer aquesta feina d'evangelització. I açò és molt important. Convençuts, ens obrirem a la tasca i la farem. Aconseguirem al mateix temps d'ésser també evangelitzats. Sempre queda qualque racó dins nostre per evangelitzar i hem d'obrir-nos per tal que penetri la gràcia de Déu i ens doni força i coratge per seguir endavant.

Hem d'obrir-nos també. Aquests dies de Pasqua recordàvem la por dels apòstols i com s'estaven al Cenacle "amb les portes tancades". Jesús havia de traspasar-les per arribar a ells. Hem d'obrir les portes de l'Església. No podem tancar-nos ni tenir por. No podem només preocupar-nos de les nostres petites coses. Hem de sebre connectar amb els altres i oferir la paraula de Déu a tothom. Vull dir que hem d'anar al món. No podem quedar-nos a casa únicament per contemplar-lo i discutir-lo. Em ve a la memòria l'escena d'aquells dos conills de la fàbula que, perseguits pels cans, només sabien discutir si eren "galgos o podencos".

Fer feina per Jesús, evangelitzar no és veure què fan els altres per criticar-los, ni tampoc voler conduir cap a la nostra particular opinió tanta de gent com puguem. Qui condueix l'Església és Crist.

I ara ho fa per mitjà de l'Església que Ell va constituir jeràrquicament però no com un fi, sinó com un mitjà per aconseguir el Regne.

Instruments, idò, posats a las mans de Déu, feim la nostra tasca amb tot el coratge i esperança per dur a terme l'obra que se'ns ha confiat. Així farem de la Diòcesi de Menorca, no un conglomerat de grups o d'opinions, sinó una gran família, entroncada en la família universal que és l'Església.

I ja don entrada al ponent. Moltes gràcies a tots.

26.- Només "catòlic practicant?" (6-4-86)

És una bona pregunta aquesta que encapçala el meu escrit d'avui. Els feels cristians, seguidors de Jesucrist, només hem de "practicar"? Hem de conformar-nos en ser feels catòlics només de compliment? A molts "catòlics practicants", Déu no els demana més?

Gràcies a Déu a la nostra illa hi ha un bon ranxo, a totes les paròquies, de "catòlics practicants". Bona gent que estima Jesucrist, que estima l'Església i que viuen, en quan la humana fragilitat ho permet, de conformitat amb els manaments de la llei de Déu i les prescripcions de l'Església. Uns més i d'altres manco; i formen part del Poble de Déu que va avançant enmig de les dificultats que comporta el món d'avui.

Però, ja n'hi ha prou amb açò? Només "catòlics practicants" així i ja basta? La nostra Església diocesana necessita que molts d'aquests catòlics facin una passa endavant. A molts d'aquests catòlics practicants Déu els exigeix més, a causa de les qualitats i dons que els ha concedit i que potser no fan fructificar per vessa o per manca de decisió i coratge. Necessitam catòlics més compromesos, que no en tinguin prou amb "practicar" la religió, sinó que, secundant les consignes de la jerarquia i animosos per fer feina concreta en els diversos camps de la nostra pastoral, es convertesquin en "evangelitzadors" del Regne de Déu, fent feina en la catequesi, en l'acció que duu a terme Càritas, en l'obra missionera, i tantes d'altres que feim o hi ha per a fer.

Hem començat aquí a la nostra diòcesi de Menorca un congrés d'evangelització de l'home d'avui, per obrir camins a l'exterior de l'Església, perquè no podem viure tancats en nosaltres mateixos, no ens podem deixar acaparar pels nostres problemes interns. La missió primordial de l'Església i dels catòlics en el món és continuar la missió de Jesucrist qui va venir al món per anunciar un missatge nou i desconcertant: "El Regne de Déu és a prop", expressió plena de significats que es concreten en la paternitat de Déu i en la salvació que és Jesucrist mateix.

Idò, no n'hi ha prou en ser "practicant". S'ha d'ésser "militant", és a dir, a molts se'ls demana de formar part en les files de qualque organització, donant part del temps disponible per corresponsabilitzar-se i comprometre's en l'anunci de Jesús al món, seguint sempre les disposicions de la jerarquia eclesiàstica, principalment del bisbe propi que és qui presideix en nom de Crist la seva Església particular.

Qui més es vol apuntar en aquest grup de bons seglars compromesos que ja fa temps que fa feina? Qui més vol ajudar-nos?

27.- Punt de trobada (13-IV-86)

Als grans aeroports hi sol haver un espai, que ne diuen "Punt de trobada", per facilitar als passatgers l'encontre amb d'altres persones que s'han citat per trobar-se i poder parlar. També, a la nostra vida de cada dia, ho feim moltes de vegades açò de dir ens trobarem a tal lloc, quan ens hem de reunir amb qualcú.

La nostra Església, a Menorca, també ha d'ésser un lloc, un punt de trobada de tots els cristians que en formam part. Així ens ho recordava la Conferència episcopal espanyola en el seu document "Testimonis del Déu viu", quan escrivia: "L'Església particular - la diòcesi - haurà de ser també un lloc de trobada, de comunicació i de fraternitat entre els cristians de distintes tendències, orígens i grups socials".

Entre tots, hem de fer un esforç per anar construint aquest lloc, on no solament ens trobem, sinó sobretot on sapiguem viure en comunicació de béns espirituals i temporals, amb la fraternitat vertadera amb què Jesús ens uneix.

De vegades, costa de fer aquest trobament. En el nostre grup, en el nostre moviment, fins i tot en la nostra parròquia, normalment ens hi trobam bé i sabem congeniar amb tots els qui formen el rotlo on esteim posats. Tenim més dificultats, però, quan hem de trobar-nos amb cristians d'un altre grup o d'una altra mentalitat. Ens fa por el "pluralisme" dels altres i voldríem dur-los tots cap a la nostra corda, si no és que els bandegem sense remissió.

La pluralitat i la varietat, així com la creativitat, són una riquesa de l'Església que hem de sebre valorar. Han d'ésser una manifestació de la comunió profunda en la fe i han de contribuir a enriquir-nos en el treball pastoral a realitzar. Certament, però, que d'un pluralisme disgregador, que pot encobrir individualismes o ideologies en contra de l'ecclesialitat i del misteri de salvació, no en surt ben parada la proclamació de l'evangeli, ni la fraternitat cristiana a les quals ens devem.

L'Església particular —la diòcesi— és la que, partint de la unitat que representa el Bisbe, ha de fer intensificar la comunió fraternal de tots els seus membres per poder-se dedicar als diferents sectors i ambients de la vida. Per açò, és el lloc i el punt d'unió i de trobada per sortir cap a l'encontre del món a evangelitzar. Si ens manca conjunció, es poden perdre moltes forces. Avui un franc tirador no pot guanyar la batalla.

És, idò, des del punt de trobada, l'Església, d'on han de sortir les estructures i els camins necessaris per arribar a ser ferment que transformi la nostra societat, a la qual hem de dur el missatge de salvació.

28.- "Coratge" (27-IV-86)

Ho he posat "entre cometes" perquè no vull parlar de coratge en general, sinó d'una Circular Informativa, un petit periòdic, que duu aquest títol i que ja ha arribat al nombre 44.

O, per dir-ho més clar i directe, vull parlar de la Fraternitat cristiana de malalts i minusvàlids de Menorca que és qui edita aquesta petita revista, i que necessita molt de coratge per tirar endavant no solament la Circular, sinó sobretot l'apostolat d'aquest camp de la nostra pastoral que potser tenim massa desconegut.

Sí; ja fa estona que la Fraternitat va fent feina a la nostra diòcesi. Una feina profunda, activa i al mateix temps callada i sense fer renou. Són els mateixos malalts i minusvàlids, ajudats pels seus acompanyants els qui, associats en aquesta Fraternitat, estan ajudant-se mútuament i omplint pastoralment un camp molt important en l'apostolat que la diòcesi i les parròquies han de dur a terme.

La Fraternitat, però, no solament funciona a la nostra Diòcesi. Fa 40 anys que el Pare François la va fundar i està ja escampada arreu del món. Els nostres "fraterns" (com solen anomenar-se els membres de la Fraternitat) tenen relació amb les altres Fraternitats no solament d'Espanya sinó a nivell internacional. L'esperit que els anima traspasa totes les fronteres i arriba al llit del dolor o a la cadira de rodes de tots els malalts del món. O millor dit, l'hi volen fer arribar, perquè encara hi ha molts de malalts i minusvàlids que no coneixen aquesta obra, perdent-se així un potencial evangèlic de primera classe.

He llegit açò que ha escrit un "fratern" al nombre darrer de la Circular informativa: "Cada persona duu un tresor que és precís obrir als altres". Diumenge vinent, dia 4 de maig, celebrarem a tot Espanya el "Dia del malalt". I va bé de recordar aquesta frase per dir als malalts que ens donin els tresors evangèlics i de salvació que inclou la seva malaltia; per dir-nos als qui esteim bons que també hem d'obrir-nos als nostres malalts i minusvàlids per demanar-los la seva ajuda i la seva acció que l'Església i el món necessiten tant.

Idò, s'ha de fomentar la sintonia i el contacte amb els malalts per deixar-se evangelitzar per ells; s'ha d'ajudar els malalts a viure la seva missió evangelitzadora; i hem de pregar amb i pels malalts per celebrar el seu testimoni evangelitzador.

El lema del "Dia del malalt" d'aquest any és: "Els malalts ens evangelitzen". Hem de fer un examen de consciència per veure si veraderament ens hem entemut d'aquesta realitat. O és que els tenim abandonats i com a inútils? Açò darrer seria, no solament un menys-

preu incualificable, sinó no haver entès gens ni mica el missatge de la Creu del Redemptor, que va sofrir per nosaltres i pel nostre rescat. No podem caminar sense "Coratge". Idò, Fraterns, endavant amb tot **CORATGE**.

CONSELL DEL PRESBITERI

FULL INFORMATIU DEL MES D'ABRIL DE 1.986

Dia 1 d'abril i a les 10.30 del matí es reuneix a Sant Lluís el Consell del Presbiteri. Hi assisteixen tots els seus membres a excepció de Mn. Joan Huguet. Després de la pregària de Tèrcia, és aprovada l'acta de la sessió anterior i es dóna compte de les resolucions que s'havien de dur a terme com s'havia acordat.

1.- PASTORAL VOCACIONAL

S'havia presentat la proposta d'elaborar una reflexió sobre la vocació a fer pública amb motiu de la Jornada Municipal de Pregària per les Vocacions. No es veu possible dur-ho a terme pel poc temps de què es disposa fins el 20 d'abril.

Es veu més viable que aquest treball el realitzi la Delegació Diocesana de Vocacions, una vegada remodelada i constituïda de nou. La proposta que es fa al Sr. Bisbe tot concretant aquest tema és que d'immediat quedi constituïda dita Delegació i en formin part: una religiosa, un religiós, un capellà, un matrimoni i un jove.

Al mateix temps es creu convenient, en primer lloc que, en quant a línies pastorals, la Delegació de Vocacions fomenti la conscienciació en torn a la vocació cristiana en general arribant després a vocacions específiques ministerials, religioses i laicals. Es creu molt necessari, en segon

lloc, la creació d'un centre de cultiu de vocacions o d'orientació vocacional que podria acollir tots aquells joves i majors d'ambdós sexes que vulguin aprofundir en la seva vocació.

També és important que tota la pastoral vocacional estigui al cor de tota la pastoral diocesana i es treballi conjuntament amb la Delegació de Joventut i amb el Secretariat de Catequesi.

2.- FE-CULTURA

Es comença la reflexió amb l'aportació dels tres arxiprestats que presenten un treball interessant i enriquidor. Després de donar lectura als resums de les reunions arxiprestals, es fan les següents constatacions:

— És un fet que hi ha una cultura nova amb la que l'Església no hi sintonitza del tot. Paradoxalment, és un dels col·lectius que més s'esforça per a sintonitzar-hi.

— Aquesta falta de sintonia també es veu que prové de la gent que ve a l'Església, ja que manifesten un cert desacord: uns, perquè es va massa endavant i altres, perquè es va massa poc a poc.

— Realment el món ha donat un canvi i l'Església no l'ha donat. No ha dependit sols dels intel·lectuals, sinó que el poble, en el conjunt de la seva vida, ha viscut un canvi cultural.

— És un fet que la litúrgia en la seva formulació cultural està enfora del llenguatge del poble, tot i que, d'altra banda, la litúrgia ha afavorit un procés de inculturació i de defensa dels propis valors culturals i lingüístics.

— Des del Concili, no s'ha progressat del tot en lo que es refereix al compromís del laic. Semblava que al principi aniria bé, però encara no hi ha una mentalitat prou madura d'assumir totalment la responsabilitat ni tampoc de donar-la, per part de la jerarquia.

— També, el canvi cultural i el procés de secularització que li és inherent replanteja qüestions centrals de la fe a les que s'hi ha de donar solució.

— I a l'Església ens replanteja de nou i com a desafiament permanent la presència en els mons més allunyats: obrer, empresarial, joventut, marginació..

— Existeix una gran confusió en el paper de l'Església en el món de l'ensenyament. S'han de trobar, a més dels que hi ha, nous camins.

— Creim que l'Església ha de ser "cristiana" enmig del món i que ha d'actuar com el "ferment" enmig de la massa. Que, dins aquest món en canvi i en procés de canvi cultural constant, s'hi ha de implicar estant al costat del poble, ja que és ell el qui té veu!

— ¿Ho ha de fer l'Església com a institució, com a col·lectiu? ¿ho han de fer els cristians individualment? S'ha de trobar la síntesi a cada moment i no es pot esperar.

Per la importància d'aquesta temàtica que la veim fonamental en aquest moment, es creu convenient que tots els preveres coneguin a més d'aquesta reflexió totes les aportacions dels arxiprestats a fi de seguir-hi reflexionant i oferir propostes concretes d'actuació. Per aquest motiu s'acorda fer un resum de tot i passar-ho als arxiprestats per a la propera reunió.

Igualment es farà amb totes les aportacions referent a pastoral vocacional, que s'envien com annexes a aquest Full Informatiu.

3.- INFORMACIÓ DEL SR. BISBE

El Sr. Bisbe fa la presentació del projecte del Consell Diocesà de Pastoral a partir de la proposta que el comitè preparatori de dit Consell havia fet. A partir d'ara, ja es passarà a la constitució del Consell Diocesà de Pastoral.

ORDRE DEL DIA per a les reunions arxiprestals (dimecres, 16 d'abril de 1.986)

- 1.- *Relectura de les aportacions dels preveres i dels religiosos sobre fe-cultura. Treure'n conclusions.*
- 2.- *Proposta de passos concrets a fer a la nostra diòcesi i que siguin resposta a la problemàtica apuntada.*

Sant Lluís, 1 d'abril de 1.986

Sebastià Taltavull Anglada, secretari

ANEXE DEL FULL INFORMATIU ABRIL DE 1.986

FE – CULTURA

Descripció de la nostra realitat actual de Menorca.

La primera constatació que es fa és que avui l'Església no és l'únic focus de cultura, que creix una cultura autònoma, una contracultura i a vegades una cultura anti-eclesial.

És un fet que hi ha moltes altres convocatòries culturals. Es prescindeix totalment del fet religiós i la postura que s'adopta davant ell

s'ha anat radicalitzant molt: l'opció està entre el "crec" i el "no crec". Si abans les discussions es centraven més en una Església "ad intra", ara molts ja en passen i fan sorgir preguntes radicals, p.e. l'existència de Déu, etc.

El diàleg fe-cultura s'ha tornat molt complexe: abans les cultures eren territorials, ara són paral·leles en un mateix territori. Així, a Menorca coexisteixen diferents cultures.

El món de la cultura està allunyat de la fe i de l'Església. Ens demanam: ¿per què? L'Església ha mirat amb recel o ha condemnat el procés de les ciències humanes: sociologia, biologia, psicologia... i els problemes que es dedueixen, com p.e. l'eutanàsia... Per altra part, els professionals no han evolucionat en la fe com ho han fet respecte de la ciència, i han quedat en un infantilisme religiós. L'Escola de Teologia és un intent vàlid del diàleg fe-cultura.

Per part de molts hi ha un desconeixement total del que l'Església intenta; moltes crítiques a l'Església encara van dirigides a formes que han estat abandonades i que podien esser expressió del passat. Molts no estan al nivell de la renovació que s'ha fet.

Esteim submergits en un món en el que "s'han perdut les diferències", on la confusió, la indiferència i la manipulació estan a l'ordre del dia. Vivim en una societat en la que els fonaments "trontollen", és a dir, s'han perdut els punts de referència, els valors humans i cristians.

Es comprova que la gent més compromesa amb activitats són persones ja d'una certa edat (50 anys més o manco). Els més joves que ho han tingut tot i no els manca res, davant qualsevol dificultat s'enfonsen, no aguanten.

N'hi ha qui relacionen la fe amb els moments més importants de la vida com el naixement, el casament, la mort i poca cosa més. Amb tot, ja és un símptoma de vida perquè en aquest moment són capaços de donar-lis un sentit cristià. Quan demanen els sagraments és que hi veuen una necessitat, no només de celebració social, sinó de fe.

És curiós com es manté en molta gent la següent reacció: "Jo crec en Déu, però no en els capellans!". Per molt que se'ls digui que els capellans som persones igual que ells i que tenim els nostres defectes..., no acaben d'aprofundir i es deixen endur pel primer que senten sense aturar-se a discernir si és veritat o no. Quan se'ls demana el perquè i el com no saben que dir.

Per a donar un sentit de fe, convé analitzar bé els fenòmens: p.e. la gran empenta que agafa el carnaval, la festa de primavera i festes populars.

Dificultats que trobam per a la inculturació de la fe.

La poca integració dels laics, ja que en termes generals han estat més uns "ajudants" dels capellans i no han acabat d'assumir el seu propi paper. Açò té i ha tingut una incidència molt gran en la presència de l'Església en la cultura —tant en la presència com en l'absència—.

En la universitat hi ha un ambient contrari a la fe. Es provoca una crisi en els nostres universitaris i quan tornen han perdut la fe.

En molts dels nostres cristians la fe no ha progressat i es mantenen en un infantilisme religiós.

Es constata el fet de que va creixent entre la gent jove l'interés per a participar en les cofradies de Setmana Santa; també a nivell nacional es detecta una reacció en aquest sentit i com si es vulgui tornar al pietisme.

En els mitjans de comunicació donam una imatge ridícula., p.e. quan publicam qüestions de dejunis i abstinències o reduim la setmana santa a processons..., com si quaresma i pasqua no tinguéssin un contingut més important que aquests.

La cultura avança sense l'Església, independentment. És un desafiament actual, quan de fet creim que com a fenomen hi té una incidència.

Els dirigents de la societat actual i els intel·lectuals estan al marge de l'Església.

Diàleg fe-cultura i actituds.

Hem d'afavorir el diàleg entre cultura i fe. Un lloc important d'aquest diàleg és l'escola. Una comunicació de la cultura que mereix el qualificatiu d'educativa, és a dir, a més de ser orgànica, ha de ser crítica, valorativa, històrica i dinàmica. Per als educadors, la presentació i assimilació crítica de la cultura suposa també l'adquisició d'una sèrie de criteris valoratius que determinen la pròpia concepció de la vida i de l'home.

És important treballar en la línia de l'aggiornamento de Joan XXIII i procurar una presència dins la cultura que sigui pensada i realitzada des de l'Evangeli. L'Església ha de tenir el distintiu de dir que "creu en Déu".

Potenciar, mantenir i encaminar el poc que hi pugui haver de vivència religiosa.

Es fa necessari donar una espiritualitat bíblica i litúrgica, encara que es constata la dificultat del llenguatge en la formulació de la fe, en la pregària i en la mateixa litúrgia. Es un llenguatge encara enfora de la gent. És important constatar-ho per la seva incidència cultural.

Ens demanam: ¿què fa que la gent no s'hi trobi bé en l'Església? ¿Què és el que convoca? Detectar el problema i respondre probablement ens duria a fomentar espais de reflexió i d'aportacions des del punt de vista ètic, social... Cal caminar cap un nou tipus d'ensenyament religiós i cap a una nova formulació de la fe.

És important tenir-ho present en la tasca de reflexió i treball conjunt que suposa el Congrés "Evangelització i home d'avui" en la seva aplicació a Menorca.

Veim clar que viure la fe avui en la nostra cultura no és ni més ni manco fàcil com ho poguésser abans. S'ha de fer des d'una altra perspectiva: fent-nos presents en les realitats i necessitats d'avui: enmig d'un món dominat per l'alcohol i la droga, la marginació, l'atur, l'amenaça de perdre la pau, l'ecologisme...

Com a persones de fe que formam l'Església, hem d'estalonar i valorar moltes iniciatives encara que no siguin nostres, però que suposen un bé per a l'home d'avui. Viure aquest compromís exigeix una maduresa i ser persones formades en la llibertat.

Podem ser generadors d'actituds humanes com: la llibertat respectuosa i la responsabilitat conscient, la sincera i permanent recerca de la veritat i la crítica equilibrada i serena, la solidaritat i l'esperit del servei, la sensibilitat per a la justícia, l'especial consciència de ser cridats com a "revulsiu" en una societat injusta i allunyada de les exigències del Regne.

Com a conseqüència, podrem subratllar amb més facilitat la part positiva d'uns comportaments coherents amb aquestes actituds. D'aquesta manera, la plena coherència entre la fe i el conjunt de sabers, valors, actituds i comportaments, realitzarà la síntesi entre la fe i la vida dels creients.

(Síntesi elaborada a partir de les aportacions dels preveres en les respectives reunions arxiprestals i dels religiosos)

abril de 1.986

REFLEXIÓ SOBRE LA PASTORAL VOCACIONAL

Notes prèvies:

1.- La reflexió que fa el Consell de Presbiteri sobre la pastoral vocacional, sembla que exigeix l'existència de la delegació corresponent que pugui recollir els suggeriments que es facin i pugui eixamplar el marc de reflexió.

2.- La reflexió no pot quedar reduïda al tractament de la vocació al ministeri sacerdotal.

Intentant fer un resum molt esquemàtic de les aportacions fetes des dels arxiprestats podem constatar:

A. PREGUNTES QUE ES FAN

- 1.- Es demana pel model de capellà que necessita l'Església avui.
- 2.- Es demana sobre el paper del capellà en el moment actual.
- 3.- Es demana des de quina realitat eclesial són cridats els joves.
- 4.- Tot valorant el celibat pel Regne de Déu, es demana si no hauria de ser opcional.

B. DIFICULTATS QUE ES TROBEN

- 1.- A l'hora de convidar algú per tal que reflexioni sobre la seva vocació, resulta difícil fer-ho des d'una menysvaloració de la pròpia vida.
- 2.- La vida dels preveres apareix com poc entusiasmadora perquè:
 - sembla que no sabem el que volem.
 - dóna la impressió que no sabem fer feina junts.
 - hem valorat poc l'acollida.
 - l'estructura ofega quan queda més de relleu que Crist i l'Església.
- 3.- L'opció per la vida ministerial o religiosa es fa tenint altres opcions que resulten més enlluernadores.
- 4.- En aquests moments de forta secularització i consumisme, la crisi de valors que se'n segueix dificulta el compromís permanent.
- 5.- El treball pastoral que duim entre mans és sovint tan divers sembla que no es treballa per a la mateixa Església.

C. NECESSITATS QUE SE SENTEN

- 1.- Fer més forta l'experiència de fraternitat entre els preveres.
- 2.- Es fa imprescindible una acció comuna en el camp de la pastoral vocacional amb els religiosos i les religioses.
- 3.- Eixamplar la idea de vocació. Tot cristià és un cridat.
- 4.- Plantejar la vocació des dels moviments de joventut i de família.
- 5.- Fer veure la crida de Déu per als diversos serveis de la comunitat cristiana. Per açò no es pot presentar la vocació com un "ser-més-que..." ni en el seu aspecte de renúncia. A més, cal una catequesi que trobi ressò dins la comunitat.
- 6.- És necessari cultivar i fer un seguiment adequat d'aquells membres de la comunitat que manifestin sentir-se cridats.

L'Escola Pia Balmes, c/ Balmes, 208). Qui hi vulgui assistir que es posi en comunicació amb la Delegació diocesana de Catequesi.

Quota diocesana, misses de diàlisi, etc.

Es prega a tots els sacerdots, especialment als Rectors que es posin al corrent i satisfacin al seu temps les aportacions que han de fer al Bisbat, referents a la quota diocesana, els estipendis de misses de diàlisi, col·lectes i altres pagaments que han de realitzar a la Cúria diocesana. La bona marxa de l'economia diocesana exigeix el compliment de les normes donades en el Directori d'economia.

INFORMACIÓ DIOCESANA

SECRETARIA GENERAL

Dia nacional de Caritat.

Es celebrarà el dia de la solemnitat de Corpus Christi, aquest any el 29 d'aquest mes de maig. Atenguin-se les normes i propaganda que farà Càritas Diocesana. S'ha de fer la col·lecta manada, insistint als fel·les en l'aportació molt generosa que hi han de fer, donades les necessitats actuals. Aquesta col·lecta és obligació d'enviar-la, dintre dels quinze dies següents, a la Cúria, secció d'Economia.

Exercicis espirituals per a sacerdots i religiosos/ses.

Tindrà lloc aquesta tanda la setmana del 13 (diumenge) des del fosquet, fins al dissabte 19, a migdia. Es prega als qui la vulguin practicar que avisin la seva inscripció a les religioses que cuiden el Santuari de El Toro (telèfon 37.50.60.)

Escola d'Estiu per a catequistes.

Tindrà lloc a Barcelona la VI Escola d'Estiu per a catequistes, organitzada pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes. Es celebrarà, aquest any, en dues setmanes diferents: la primera del 28 de juliol al 2 d'agost i la segona del 4 al 9 d'agost, totes dues a

l'Escola Pia Balmes, c/ Balmes, 208). Qui hi vulgui assistir que es posi en comunicació amb la Delegació diocesana de Catequesi.

Quota diocesana, misses de binació, etc.

Es prega a tots els sacerdots, especialment als Rectors que es posin al corrent i satisfacin al seu temps les aportacions que han de fer al Bisbat, referents a la quota diocesana, els estipendis de misses de binació, col·lectes i altres pagaments que han de realitzar a la Cúria diocesana. La bona marxa de l'economia diocesana exigeix el compliment de les normes donades en el Directori d'economia.

Nomenaments.

El Sr. Bisbe ha nomenat encarregat diocesà de la Mutualitat del Clero i de la Seguretat Social del clergat al Sr. Miquel Tutzó Melià.

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes d'abril.

- 1.- Presideix el Consell del Presbiteri que se celebra als locals de l'OAR, de la parròquia de Sant Lluís.
- 2.- Rep visites. Al capvespre, va al Santuari de El Toro on està amb al.lots de les parròquies de St. Lluís i Sta. Eulàlia de Maó, en la trobada que tenen de preparació a la confirmació.
- 3.- Rep visites. Al capvespre, visita un sacerdot malalt i després concelebra l'Eucaristia al Seminari en el dia mensual sacerdotal.
- 5.- Rep visites. Al capvespre, és un moment a la reunió de la Comissió diocesana que cuida del Congrés d'evangelització. Després, es reuneix amb el Rector i Administrador del Seminari per parlar sobre l'economia del Seminari.
- 6.- Concelebra l'Eucaristia al Santuari de El Toro.
- 7.- Al capvespre, examina a la Cúria els comptes del Bisbat.
- 9.- Rep visites. Al capvespre, té una reunió amb el consell d'economia de la parròquia de St. Rafel, de Ciutadella.
- 10.- Al capvespre, rep visites a Maó i visita dos sacerdots malalts.
- 11.- Rep visites.
- 12.- Encontre amb un grup de sacerdots. Després, a les 6 del cap-

vespre, presideix la reunió de la segona ponència del Congrés d'evangelització, que té lloc al Cine Espanya, d'Alaior.

14.- Es trasllada a Palma de Mallorca per assistir a la reunió ordinària de la Comissió mixta sobre el patrimoni cultural de l'Església a les Illes. A les 8,30 del vespre, es reuneix a Maó amb la Comissió gestora del Full Dominical.

16-20.- Es a Madrid on assisteix al Symposium nacional de diaques permanents.

21-25.- A Madrid, assisteix a l'Assemblea General de la Conferència Episcopal espanyola.

26.- Presideix una reunió de la Comissió del setè Centenari de la conquesta de Menorca, a cal Bisbe. Al capvespre, assisteix al curset de pastoral sanitària que es fa a Maó. I a les 8 del vespre, administra el sagrament de la confirmació, al grup de catequesi dels salessians, a la Catedral.

27.- Torna a Maó per assistir al curset de pastoral sanitària. Després al capvespre, concelebra l'Eucaristia a la parròquia de St. Esteve, de Ciutadella per a la gent de la tercera edat.

28.- Rep visites. A les 9 del vespre, assisteix a la preparació de catequessi en el grup de Confirmació, al Seminari.

CONFER de Menorca.

El día 21 de Marzo de 1.986 se reunieron en Palma de Mallorca los Superiores Mayores y Delegados de los distintos Institutos Religiosos (masculinos y femeninos) convocados por los Secretarios de la CONFER nacional: Alfredo Ma. Pérez C.M.F. y Amparo González Campo O.P. Asistió de Menorca la Presidente de la Confer: Rosario Goiría, Carmelita. Presidió el acto el Sr. Obispo de Mallorca quien dirigió a los asistentes unas palabras de bienvenida y agradecimiento.

A continuación entre M. Amparo y el P. Alfredo nos explican el objeto de la reunión: se realiza por encargo de la Conjunta (Juntas de Confer masculina y femenina) que ven la necesidad de formar una Junta regional. Actualmente la Confer nacional está dividida en ocho regiones que no coinciden necesariamente con las Autonomías, siendo que Baleares depende de Valencia. Se ve la urgencia de desconectar dichas provincias, ya que hay realidades totalmente distintas, y de formar una Junta Rectora para Baleares. Se alegan para ello razones de solidaridad, conocimiento, trabajo de los Religiosos en la misma Iglesia local etc. Tales razones estimulan a reunirse y tratar conjuntamente nuestros problemas.

Se ve la necesidad de tener una Entidad que represente a los reli-

giosos/as de Balears. La Confer debe pues, funcionar a nivel de diàlogo, inserció etc. y a nivel de tratar los problemas comunes que surgen en las distintas Autonomías.

Se pensó en la conveniencia de elaborar unos Estatutos marco, que cada región debe adaptar a su propia realidad y de formar un Comité Ejecutivo que ponga en marcha el funcionamiento de una Junta Rectora.

Se procedió a la votación de los miembros del Comité; el Presidente y el Vice Presidente deberían ser forzosamente Superiores Mayores, los vocales cualquier Superior Mayor o Delegado dispuesto a prestar su ayuda. Se votaron primeramente dos de los Superiores ahí presentes, quedando nombrados:

* M. Francisca Riutort (Franciscana) con 19 votos.

* P. Taberner (Franciscano T.O.R.) con 11 votos.

Colaborarán con ellos un vocal de cada isla, cayendo dicha vocalía en el Presidente de la Confer.

Este programa a realizar se llevará a las distintas delegaciones de CONFER diocesana, suponiendo que será aceptado con gusto trabajar con ilusión por su isla.

Congrés d'Evangelització.

El passat dissabte, dia 12 d'abril es va celebrar al Cine Espanya, d'Alaior, la segona trobada general del Congrés "Evangelització i home d'avui", aplicat a la diòcesi de Menorca. A les 6 del capvespre, va començar l'acte en el qual es reuniren uns 325 cristians de les diverses parròquies de la diòcesi. Després d'una pregària comunitària, amb lectura de la paraula de Déu, oracions i cants, el Sr. Bisbe va dirigir unes paraules als assistents, que trobareu escrites en un altre lloc d'aquest nombre del Butlletí. A continuació, el Sr. Josep Ma. Rovira Belloso, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, va desenrotllar el tema "Què és evangelitzar avui i aquí?" que va ser seguit amb molt d'interès per part dels assistents. Va finalitzar l'acte amb la contestació del ponent de diverses preguntes que se li havien formulat per part de grups de l'assemblea. L'endemà, diumenge, dia 13, es van reunir els sectors del Congrés al capvespre, en cada un dels arxiprestats de la diòcesi per fer la seva aportació a aquesta segona ponència.

Està prevista la continuació del congrés per al curs vinent 1.986-87. El calendari queda establert així: La tercera ponència tindrà lloc els dies 29 i 30 de novembre del 1.986. La quarta i darrera, els dies 14 i 15

de febrer de 1.987, per arribar a l'Assemblea diocesana d'aprovació de les conclusions el dia 1 de maig del 1.987.

Recés per a sacerdots i missa crismal.

El dimecres sant, 26 de març, als locals de la casa de l'Església a Maó, va tenir lloc el recés trimestral per a sacerdots, que va dirigir el Sr. Bisbe, al capvespre, a una trentena de capellans. Després, a les 8, es va concelebrar l'Eucaristia de la missa crismal, a la parròquia del Carme, de Maó, amb assistència d'un bon nombre de feels de tota la diòcesi, i els trenta capellans presidits pel Sr. Bisbe. Es van consagrar els sants olis, el sacerdots van renovar les seves promeses sacerdotals i el Sr. Bisbe va dir l'homilia.

DE LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Mensaje de los obispos de la Comisión Episcopal de Pastoral.

“LOS ENFERMOS NOS EVANGELIZAN”

1.- Hoy la Iglesia vive, como gracia especial de Dios, una insistente llamada a lo que es su razón de ser más íntima, su identidad más profunda y su misión esencial, la evangelización.

El reciente Congreso de Evangelización, de septiembre de 1.985, ha sido una expresión viva de esta vocación y urgencia evangelizadora de la Iglesia: sólo una Iglesia que es evangelizada puede evangelizar al mundo. Esta afirmación fue una constante en el Congreso y una de sus conclusiones. Y, dentro de él, el Sector “Mundo de la Salud” nos dejó la consigna: “Que la Iglesia se deje evangelizar por los enfermos”.

2.- Los enfermos, desde su enfermedad, pueden evangelizarnos: no es sólo evangelizador el creyente en Jesús que, lleno de vitalidad, contagia la fe, la esperanza y la vida nueva que Cristo nos ha traído.

Jesús evangelizaba cuando recorría incansablemente los pueblos y ciudades proclamando la buena noticia del Reino de Dios y curando todo achaque y enfermedad, pero nos dió el más sublime anuncio evangelizador desde el dolor, la agonía, la soledad de la pasión y la muerte en cruz.

El apóstol Pablo recuerda con agradecimiento, en su carta a los cristianos de Galacia, la acogida que le prestaron cuando, con motivo de

una enfermedad suya, les anunció por primera vez el evangelio: "No me despreciasteis —les dice— ni me hicisteis ningún desaire, aunque mi estado físico os debió tentar a ello; al contrario, me recibisteis como a un mensajero de Dios, como a Cristo Jesús" (Gal. 4, 13-14).

3.- Los enfermos nos evangelizan porque, desde su propia situación, nos ayudan a relativizar algunos de los valores y formas de vida de la sociedad actual y, también, de nuestras comunidades: la eficacia a toda costa, la competitividad, la ambición de dinero, de poder, de éxito y de prestigio, el ansia de tener y el afán de consumir.

Los enfermos, con su actitud, nos ayudan a vivir y recuperar los valores fundamentales del Evangelio: la gratuidad, la fuerza del amor, la esperanza, la entereza en la hora de la prueba.

Los enfermos, desde su postración, nos llaman a la solidaridad humana, el amor servicial y sacrificado y a la reivindicación de sus derechos.

Los enfermos nos ayudan a ser realistas en un mundo que vive de apariencias, de espaldas a la enfermedad, al sufrimiento y a la muerte, porque nos hacen reconocer que somos frágiles, limitados, mortales, pero con un caudal de energías ocultas muy considerables.

Los enfermos nos muestran el rostro de Cristo y lo más original y llamativo del Dios cristiano: un Dios que, por amor, se anonada y comparte hasta el fondo el dolor del hombre, y así nos salva.

Los enfermos que viven con sentido cristiano cada una de las etapas de su enfermedad, son un testimonio vivo de que es posible mantener el vigor de la esperanza, la paz serena e incluso la alegría; ser fieles al Dios que siempre es fiel; luchar con la enfermedad, asumirla con amor, y madurar humana y cristianamente.

4.- Los enfermos nos evangelizan:

- * Cuando nos acercamos a ellos no como maestros y consejeros que van a dar lecciones, sino como discípulos que desean escuchar y aprender;
- * Cuando les acompañamos estando a su lado incondicionalmente, solidarios con sus necesidades, y sintonizando con lo que ellos viven, sienten y experimentan;
- * Cuando oramos por ellos y con ellos, si lo desean;
- * Cuando entablamos un diálogo entre enfermos y comunidad cristiana que permita el mutuo conocimiento y brinde la posibilidad de transmitir sus vivencias y testimonios.

5.- Que este "Día del Enfermo" renueve en nuestras comunidades de Iglesia su vocación a ser evangelizadas y, al celebrarlo, encuentren en

DE LA SANTA SEU

CARTA DEL PAPA A TODOS LOS SACERDOTES EN EL JUEVES SANTO. 1986.

Queridos hermanos sacerdotes:

El Jueves Santo, fiesta de los sacerdotes

1.- Hemos aquí de nuevo en la proximidad del Jueves Santo, día en que Jesús instituyó la Eucaristía y al mismo tiempo nuestro sacerdocio ministerial. Cristo. "habiendo amado a los suyos que estaban en el mundo, los amó hasta el fin".¹ Como Buen Pastor, dio su vida por sus ovejas,² para salvar a los hombres, reconciliarlos con su Padre e introducirlos en una nueva vida. A los Apóstoles ofreció como alimento su Cuerpo, entregado por ellos, y su Sangre derramada por ellos.

Cada año, éste es un día grande para todos los cristianos. Como los primeros discípulos, vienen a recibir el Cuerpo y la Sangre de Cristo en la liturgia vespertina que renueva la Cena. Reciben del Salvador el testamento del amor fraterno que deberá inspirar toda su vida, y empiezan a velar con El, para unirse a su Pasión. Vosotros los reuniréis y guiaréis en su plegaria.

Pero este día es especialmente grande para nosotros, queridos hermanos sacerdotes. Es la fiesta de los sacerdotes. Es el día en que nació nuestro sacerdocio, el cual es participación del único Sacerdocio de Cristo Mediador. En este día los sacerdotes del mundo entero son invi-

tados a concelebrar la Eucaristía con sus obispos y a renovar a su alrededor las promesas de sus compromisos sacerdotales al servicio de Cristo y de su Iglesia.

Bien sabéis cuan cercano me siento a cada uno de vosotros en esta ocasión. Y como cada año, en señal de nuestra unión sacramental en el mismo sacerdocio, movido por la afectuosa estima que os tengo y por mi deber de confirmar a todos mis hermanos en su servicio al Señor, os envío esta carta para ayudaros a reavivar el don inefable que os ha sido conferido por la imposición de las manos. ³ Este sacerdocio ministerial, que es nuestra heredad, es también nuestra vocación y nuestra gracia. Marca toda nuestra vida con el sello de un servicio sumamente necesario y exigente, como es la salvación de las almas. A ello nos sentimos arrastrados por el ejemplo de tantos sacerdotes que nos han precedido.

El ejemplo sin igual del Cura de Ars

2.- Uno de estos sacerdotes está muy presente en la memoria de la Iglesia, y será especialmente conmemorado este año en el segundo centenario de su nacimiento: *San Juan María Vianney, Cura de Ars*.

Deseamos dar gracias a Cristo, Príncipe de los Pastores, por ese modelo extraordinario de vida y de servicio sacerdotal, que el santo Cura de Ars ofrece a toda la Iglesia y, ante todo, a nosotros los sacerdotes.

¡Cuántos de nosotros se han preparado al sacerdocio, o ejercen hoy su difícil labor de cura de almas, teniendo a la vista la figura de San Juan María Vianney! Su ejemplo no debería caer en el olvido. Hoy más que nunca tenemos necesidad de su testimonio y de su intercesión, para afrontar las situaciones de nuestro tiempo en que, a pesar de algunos signos esperanzadores, la evangelización está dificultada por una creciente secularización, descuidando la ascesis sobrenatural, perdiendo de vista las perspectivas del Reino de Dios, y donde a menudo, incluso en la pastoral, se dedica una atención demasiado exclusiva al aspecto social y a los objetivos temporales. El Cura de Ars debió afrontar en el siglo pasado dificultades que posiblemente tenían otro cariz, pero que no eran menos grandes. Por su vida y por su actividad, él representó, para la sociedad de su tiempo, como un gran reto evangélico que ha dado frutos de conversión sorprendentes. No dudamos de que él nos ofrece todavía hoy ese *gran reto evangélico*.

Os invito pues a meditar entre tanto sobre nuestro sacerdocio ante este pastor sin igual, que ha ilustrado a la vez el cumplimiento pleno del ministerio sacerdotal y la santidad del ministro.

Ya sabéis que Juan María Bautista Vianney murió en Ars el 4 de

agosto de 1.859, después de unos cuarenta años de entrega abnegada. Tenía setenta y tres años. A su llegada, Ars era un pueblecito olvidado de la archidiócesis de Lyon, actualmente de Belley. Al final de su vida, acudía allí gente de toda Francia, y su fama de santidad, después de su muerte, pronto llamó la atención de la Iglesia universal. San Pío X lo beatificó en 1.905, Pío XI lo canonizó en 1.925; luego, en 1.929 lo declaró patrono de los sacerdotes de todo el mundo. Durante el centenario de su muerte, Juan XXIII escribió la encíclica *Nostris sacerdotii primitias*, presentando en ella al Cura de Ars como modelo de vida y ascetismo sacerdotal, modelo de piedad y de culto a la Eucaristía, modelo de celo pastoral para nuestro tiempo. Hoy desearía llamar vuestra atención sobre algunos aspectos esenciales a fin de que nos ayuden a redescubrir y a vivir mejor nuestro sacerdocio.

VIDA EXTRAORDINARIA DEL CURA DE ARS

Su voluntad tenaz de prepararse al sacerdocio

3.- El Cura de Ars es en primer lugar un modelo de voluntad para los que se preparan al sacerdocio. Muchas pruebas que encontraría posteriormente habrían podido descorazonarlo: los efectos de la revolución, la falta de instrucción en el ambiente rural, la reticencia de su padre, la necesidad de hacer su parte en los trabajos agrícolas, los azares de la vida militar, y, sobre todo, a pesar de su inteligencia intuitiva y su viva sensibilidad, su gran dificultad en aprender y memorizar, y por tanto a seguir los cursos de teología en latín; finalmente, por esta razón, fue apartado temporalmente del seminario de Lyon.

Sin embargo, habiendo comprobado la autenticidad de su vocación, a los 29 años pudo ser ordenado sacerdote. Por su tenacidad en el trabajo y en la oración, triunfó sobre todos los obstáculos y limitaciones, como más tarde en su vida sacerdotal lo lograría en el preparar laboriosamente sus sermones y continuar por la noche la lectura de obras teológicas y de autores espirituales. Ya desde su juventud le movía un gran deseo de "ganar almas para Dios" haciéndose sacerdote, y estaba apoyado por el vecino párroco de Ecully el cual, no dudando de su vocación, tomó a su cargo una buena parte de su preparación. ¡Qué ejemplo de valentía para aquellos que, actualmente, reciben la gracia de ser llamados al sacerdocio!

Profundidad de su amor a Cristo y a las almas

4.- El Cura de Ars es un modelo de celo sacerdotal para todos los pastores. El secreto de su generosidad se encuentra sin duda alguna en *su amor a Dios*, vivido sin límites, en respuesta constante al amor manifestado *en Cristo crucificado*. En ello funda su deseo de hacer todas las cosas para salvar las almas rescatadas por Cristo a tan gran precio y encaminarlas hacia el amor de Dios. Recordemos una de aquellas frases lapidarias cuyo secreto bien conocía: “El sacerdocio es el amor del Corazón de Jesús”.⁴ En sus sermones y catequesis se refería siempre a este amor: “Oh Dios mío, prefiero morir amándoos que vivir un solo instante sin amaros... Os amo, mi divino Salvador, porque habéis sido crucificado por mí... porque me tenéis crucificado para vos”.⁵

Por Cristo, trata de conformarse fielmente a las exigencias radicales que Jesús propone en el Evangelio a los discípulos que envía en misión: oración, pobreza, humildad, renuncia a sí mismo y penitencia voluntaria. Y, como Cristo, siente por sus fieles un amor que le lleva a una entrega pastoral sin límites y al sacrificio de sí mismo. Raramente un pastor ha sido hasta este punto consciente de sus responsabilidades, devorado por el deseo de arrancar a sus fieles del pecado o de la tibieza. “Oh Dios mío, concededme la conversión de mi parroquia: acepto sufrir todo lo que queráis, toda mi vida”.

Amados hermanos sacerdotes, alimentados por el Concilio Vaticano II que felizmente ha situado la consagración del sacerdote en el marco de su misión pastoral, busquemos el dinamismo de nuestro celo pastoral, con San Juan María Vianney, en el Corazón de Jesús, en su amor por las almas. Si no acudimos a la misma fuente, nuestro ministerio correrá el riesgo de dar muy pocos frutos.

Frutos sorprendentes y abundantes de su ministerio

5.- Precisamente en el caso del Cura de Ars *los frutos han sido sorprendentes*, un poco como con Jesús en el Evangelio. A Juan María Vianney, que consagra a Jesús todas sus fuerzas y todo su corazón, el Salvador, en cierto modo, le entrega las almas. Y se las confía en abundancia.

Su parroquia — que solamente tenía 230 personas a su llegada — será cambiada profundamente. Ahora bien, se recuerda que en aquel pueblo había mucha indiferencia y muy poca práctica religiosa entre los hombres. El obispo había advertido a Juan María Vianney: “No hay mucho amor a Dios en esta parroquia, tú lo pondrás”. Pero muy pron-

to, incluso fuera de su pueblo, el cura llega a ser *el pastor de una multitud* que llega de toda la región, de diversas partes de Francia y de otros países. Se habla de 80.000 personas en el año 1.858. Tienen que esperar a veces muchos días para poder verlo y confesarse. Lo que atrae no es ciertamente la curiosidad ni la misma reputación justificada por unos milagros y curaciones extraordinarias, que el santo trataba de ocultar. Es más bien el presentimiento de encontrar un santo, sorprendente por su penitencia, tan familiar con Dios en la oración, sobresaliente por su paz y humildad en medio de los éxitos populares, y sobre todo tan intuitivo para corresponder a las disposiciones interiores de las almas y librarlas de su carga, particularmente en el confesionario. Sí, Dios escogió como modelo de pastores a aquél que habría podido parecer pobre, débil, sin defensa y menospreciable a los ojos de los hombres. ⁶ Dios lo gratificó con sus mejores dones como guía y médico de almas.

Reconociendo también la gracia particular en el Cura de Ars, ¿no hay en ello un signo de esperanza para los pastores que sufren hoy un cierto desierto espiritual?

ACTOS MAS IMPORTANTES EN EL MINISTERIO DEL CURA DE ARS

Actividades apostólicas diversas orientadas hacia lo esencial

6.- Juan María Vianney se consagró esencialmente a la enseñanza de la fe y a la purificación de las conciencias; estos dos ministerios convergían hacia la Eucaristía. ¿No habrá que ver en ello, también hoy, los tres polos del servicio pastoral del sacerdote?

Si bien el objetivo es ciertamente agrupar al pueblo de Dios en torno al ministerio eucarístico con la catequesis y la penitencia, son también necesarias, otras actividades apostólicas, según las circunstancias: a veces, durante años, hay una simple presencia, con un testimonio silencioso de la fe en ambientes no cristianos; o bien una cercanía a las personas, a las familias y sus preocupaciones; tiene lugar un primer anuncio que trata de despertar a la fe a los incrédulos y a los tibios; se da un testimonio de caridad y de justicia compartida con los seculares cristianos, que hace más creíble la fe y la pone en práctica. De ahí toda una serie de trabajos o de obras apostólicas que preparan y fomentan la formación cristiana. El Cura de Ars se las ingeniaba en tomar iniciativas adecuadas a su tiempo y a sus feligreses. Sin embargo, todas sus activi-

dades sacerdotales estaban centradas en la Eucaristía, la catequesis y el sacramento de la reconciliación.

El sacramento de la reconciliación

7.- Es sin duda alguna su incansable entrega al sacramento de la penitencia lo que ha puesto de manifiesto el carisma principal del Cura de Ars y le ha dado justamente su fama. Es bueno que ese ejemplo nos impulse hoy a restituir al ministerio de la reconciliación toda la importancia que le corresponde, y que el Sínodo de los Obispos de 1.983 ha puesto justamente en evidencia. ⁷ Sin el paso de conversión, de penitencia y de petición de perdón que los ministros de la Iglesia deben alentar y acoger incansablemente, la tan deseada puesta al día sería superficial e ilusoria.

El Cura de Ars trataba de formar a los fieles en el deseo del arrepentimiento. Subrayaba la bondad del perdón de Dios. Toda su vida sacerdotal y sus fuerzas, ¿no estaban consagradas a la conversión de los pecadores? Ahora bien, es en el confesionario donde se manifiesta sobre todo la misericordia de Dios. Estaba totalmente disponible a los penitentes que venían de todas partes y a los que dedicaba a menudo diez horas al día, y a veces quince o más. Esta era sin duda para él la mayor de sus ascesis, un verdadero "martirio"; físicamente, por el calor, el frío o la atmósfera sofocante; también sufría moralmente por los pecados de que se acusaban y más aún por la falta de arrepentimiento: "Lloro por todo lo que vosotros no lloráis". Además de los indiferentes, a quienes acogía de la mejor manera posible tratando de despertarlos al amor de Dios, el Señor le concedía reconciliar a grandes pecadores arrepentidos, y también guiar hacia la perfección a las almas que lo deseaban. Era sobre todo en esto en lo que Dios le pedía su participación en la Redención.

Nosotros en efecto, hemos descubierto, más que en el siglo pasado, el aspecto comunitario de la penitencia, de la preparación al perdón y de la acción de gracias después del perdón. Pero el perdón sacramental exigirá siempre un encuentro personal con Cristo crucificado por mediación de su ministro. ⁸ Frecuentemente, por desgracia, los penitentes no se presentan con fervor al confesionario como en los tiempos del Cura de Ars. Ahora bien, donde haya muchas personas que por diversas razones parecen abstenerse totalmente de la confesión, se hace urgente una pastoral del sacramento de la reconciliación, que ayude a los cristianos a redescubrir las exigencias de una verdadera relación con Dios, el sentido del pecado que nos cierra a Dios, y a los hermanos, la necesidad de con-

vertirse y de recibir, en la Iglesia, el perdón como un don gratuito del Señor, y también las condiciones que ayuden a celebrar mejor el sacramento, superando así los prejuicios, los falsos temores y la rutina. ⁹ Una situación de este tipo requiere al mismo tiempo que estemos muy disponibles para este ministerio del perdón, dispuestos a dedicarle el tiempo y la atención necesarios, y, diría también, a darle la prioridad sobre otras actividades. De esta manera, los mismos fieles serán la recompensa al esfuerzo que, como el Cura de Ars, les dedicamos.

Ciertamente, como escribía en la exhortación post-sinodal sobre la penitencia, ¹⁰ el ministerio de la reconciliación es sin duda el más difícil y el más delicado, el más agotador y el más exigente, sobre todo cuando los sacerdotes son pocos. Supone también, en el confesor, grandes cualidades humanas, principalmente una vida espiritual intensa y sincera; es necesario que el mismo sacerdote se acerque también regularmente a este sacramento.

Estad siempre seguros, queridos hermanos sacerdotes, de que el ministerio de la misericordia es uno de los más hermosos y consoladores. Os permitirá iluminar las conciencias, perdonarlas y vivificarlas en nombre del Señor Jesús, siendo para ellas médico y consejero espiritual; es "la insustituible manifestación y verificación del sacerdocio ministerial". ¹¹

La Eucaristía: Ofrecimiento de la Misa, comunión y adoración

8.- El sacramento de la reconciliación y el de la Eucaristía están estrechamente unidos. Sin una conversión constantemente renovada, junto con la acogida de la gracia sacramental del perdón, la participación en la Eucaristía no logrará su plena eficacia redentora. ¹² Al igual que Cristo, que comenzó su ministerio con la exhortación "arrepentíos y creed en el Evangelio" ¹³, el Cura de Ars comenzaba generalmente su actividad diaria con el sacramento del perdón. Mas, él gozaba conduciendo a la *Eucaristía* a sus penitentes ya reconciliados.

La Eucaristía ocupaba ciertamente el centro de su vida espiritual y de su labor pastoral. Acostumbrada a decir: "Todas las buenas obras juntas no pueden compararse con el sacrificio de la Misa, pues son obras de hombres, mientras que la Santa Misa es obra de Dios". ¹⁴ En ella se hace presente el sacrificio del Calvario para la redención del mundo. Evidentemente, el sacerdote debe unir al ofrecimiento de la Misa la donación cotidiana de sí mismo. "Por tanto, es bueno que el sacerdote se ofrezca a Dios en sacrificio todas las mañanas". ¹⁵ "La comunión y el

santo sacrificio de la Misa son los dos actos más eficaces para conseguir la transformación de los corazones".¹⁶

De este modo, la Misa era para Juan María Vianney la grande alegría y aliento en su vida de sacerdote. A pesar de la afluencia de penitentes, se preparaba con toda diligencia y en silencio durante más de un cuarto de hora. Celebraba con recogimiento, dejando entrever su actitud de adoración en los momentos de la consagración y de la comunión. Con gran realismo hacía notar: "La causa del relajamiento del sacerdote está en que no dedica suficiente atención a la Misa".¹⁷

El Cura de Ars se dejaba embargar particularmente ante la presencia real de Cristo en la Eucaristía. Ante el tabernáculo pasaba frecuentemente largas horas de adoración, antes de amanecer o durante la noche; durante sus homilías solía señalar al sagrario diciendo con emoción: "El está ahí". Por ello, él, que tan pobremente vivía en su casa rectoral, no dudaba en gastar cuanto fuera necesario para embellecer la iglesia. Pronto pudo verse el buen resultado: los feligreses tomaron por costumbre el venir a rezar ante el Santísimo Sacramento descubriendo, a través de la actitud de su párroco, el gran misterio de la fe.

Ante tal testimonio, viene a nuestra mente lo que el Concilio Vaticano II nos dice hoy acerca de los sacerdotes: "Su oficio sagrado lo ejercen, sobre todo, en el culto o asamblea eucarística".¹⁸ Y, más recientemente, el Sínodo extraordinario (diciembre de 1.985) recordaba: "La liturgia debe fomentar el sentido de lo sagrado y hacerlo resplandecer. Debe estar imbuída de reverencia y de glorificación de Dios.. La Eucaristía es la fuente y el culmen de toda la vida cristiana".¹⁹

Queridos hermanos sacerdotes, el ejemplo del Cura de Ars nos invita a un serio examen de conciencia. ¿Qué lugar ocupa la Santa Misa en nuestra vida cotidiana? ¿Continúa siendo la Misa, como en el día de nuestra ordenación — ¡fue nuestro primer acto como sacerdotes! — el principio de nuestra labor apostólica y de nuestra santificación personal? ¿Cómo la preparamos y la celebramos? ¿Cómo es nuestra oración ante el Santísimo Sacramento y cómo la inculcamos a los fieles? ¿Cuál es nuestro empeño en hacer de nuestras iglesias la Casa de Dios para que la presencia divina atraiga a los hombres de hoy, que con tanta frecuencia sienten que el mundo está vacío de Dios?

Predicación y catequesis

9.- El Cura de Ars ponía toda su atención en no descuidar nunca el ministerio de la Palabra, absolutamente necesario para acoger la

fe y la conversión; y solía decir: "Nuestro Señor, que es la verdad misma, no da menos importancia a su Palabra que a su Cuerpo".²⁰ Es bien sabido cuánto tiempo consagraba él, sobre todo al principio, a elaborar cuidadosamente sus predicaciones del domingo. Más tarde, podía ya expresarse con mayor espontaneidad, con convicción viva y clara, y con comparaciones sacadas de la experiencia cotidiana, tan sugestivas para los fieles. El catecismo a los niños constituía igualmente una parte importante de su ministerio, y no era raro ver a adultos que con gusto se unían a los niños para aprovecharse también de aquel testimonio sin par, que brotaba del corazón.

Tenía la valentía de denunciar el mal bajo todas sus formas y sin condescendencias, pues estaba en juego la salvación eterna de sus fieles: "Si un pastor permanece mudo viendo a Dios ultrajado y que las almas se descarrían, ¡ay de él! Si no quiere condenarse, ante cualquier clase de desorden en su parroquia, deberá pasar por encima del respeto humano y del temor a ser menospreciado u odiado". Esta responsabilidad constituía para él su angustia como párroco. Pero, generalmente, "él prefería presentar la cara atractiva de la virtud más que la fealdad del vicio", y si ponía ante los ojos —a veces incluso llorando— el pecado y sus peligros para la salvación, no dejaba de insistir en la ternura de Dios ofendido, y en la dicha de sentirse amado por Dios, unido a El y vivir en su presencia.

Queridos hermanos sacerdotes, vosotros estáis convencidos de la importancia del anuncio del Evangelio, que el Concilio Vaticano II ha puesto entre las funciones primordiales de los sacerdotes.²¹ Mediante la catequesis, la predicación y las diversas formas de expresión que abarcan también los medios de comunicación social, tratáis de llegar al corazón de los hombres de hoy, con sus esperanzas e incertidumbres, para avivar y alimentar su fe. A ejemplo del Cura de Ars y siguiendo la exhortación del Concilio,²² poned todo vuestro empeño en enseñar la Palabra de Dios que llama a todos los hombres a la conversión y a la santidad.

LA IDENTIDAD DEL SACERDOTE

Ministerio específico del sacerdote

10.- San Juan María Vianney viene a darnos una elocuente respuesta a algunos *interrogantes sobre la identidad del sacerdote*, que han apa-

recido durante los últimos veinte años; si bien, a lo que parece, se está llegando a posiciones más equilibradas.

El sacerdote encuentra siempre, e invariablemente, la fuente de su propia identidad en Cristo Sacerdote. No es el mundo quien debe fijarle su estatuto o identidad según las necesidades o concepciones de las funciones sociales. El sacerdote está marcado con el sello del Sacerdocio de Cristo, para participar en su función de único Mediador y de Redentor.

Debido a esa vinculación fundamental, se abre ante el sacerdote el inmenso campo del servicio a las almas para llevarles la salvación en Cristo y en la Iglesia. Un servicio que debe inspirarse totalmente en el amor a las almas, a ejemplo del Señor que entrega su vida por ellas. Dios quiere que todos los hombres se salven y que ninguno de sus hijos se pierda. ²³ “El sacerdote debe estar siempre dispuesto a responder a las necesidades de las almas”, ²⁴ acostumbraba a decir el Cura de Ars. “El no es para sí mismo, sino para vosotros”. ²⁵

El sacerdote es para los seglares. Los anima y sostiene en el ejercicio del sacerdocio común de los bautizados, —puesto muy de relieve por el Concilio Vaticano II— el cual consiste en hacer de su vida una ofrenda espiritual, dar testimonio del espíritu cristiano en el seno de la familia tomar la responsabilidad en las cosas temporales y participar en la evangelización de sus hermanos. Mas, el ministerio del sacerdote es de un orden diverso. El ha sido ordenado para actuar en nombre de Cristo-Cabeza, para ayudara los hombres a entrar en la vida nueva abierta por Cristo, para dispensarles sus misterios —la Palabra, el perdón y el Pan de Vida—, para reunirles en su Cuerpo y ayudarles a formarse interiormente para vivir y actuar según el designio salvífico de Dios. En una palabra, nuestra identidad de sacerdotes se manifiesta irradiando, en modo creativo, el amor a las almas que Cristo Jesús nos ha comunicado.

Los intentos de laicización del sacerdote son perjudiciales para la Iglesia. Esto, sin embargo, no quiere decir que el sacerdote pueda mantenerse alejado de las preocupaciones humanas de los seglares; por el contrario, ha de estar muy cerca de ellos, como Juan María Vianney, pero como sacerdote, mirando siempre a su salvación y al progreso del Reino de Dios. Es testigo y dispensador de una vida distinta de la terrestre. ²⁶ Es algo esencial para la Iglesia que la identidad del sacerdote esté salvaguardada, con su dimensión vertical. La vida y la personalidad del Cura de Ars son, a este respecto, un ejemplo luminoso y atrayente.

Su configuración íntima con Cristo y su solidaridad con los pecadores

11.- San Juan María Vianney no se contentó con el cumplimiento

ritual de los actos propios de su ministerio. Trató de conformar su corazón y su vida al modelo de Cristo.

La *oración* fue el alma de su vida. Una oración silenciosa, contemplativa; las más de las veces en su iglesia, al pie del tabernáculo. Por Cristo, su alma se abría a las tres Personas divinas, a las que en el testamento él entregaría su pobre alma". "El conservó una unión constante con Dios en medio de una vida sumamente ocupada". Y nunca descuidó ni el oficio divino ni el rosario. De modo espontáneo se dirigía constantemente a la Virgen.

Su *pobreza* era extraordinaria. Se despojó literalmente en favor de los pobres. Rehuía los honores. La *castidad* brillaba en su rostro. Sabía lo que costaba la pureza para "encontrar la fuente del amor que está en Dios". La *obediencia* a Cristo se traducía, para Juan María Vianney, en obediencia a la Iglesia y especialmente a su Obispo. La encarnaba en la aceptación de la pesada carga de párroco, que con frecuencia le sobrecogía.

Pero el Evangelio insiste especialmente en la *renuncia a sí mismo*, en la aceptación de la cruz... ¡Cuántas cruces se le presentaron al Cura de Ars en su ministerio!: calumnias de la gente, incomprendimientos de un vicario coadjutor o de otros sacerdotes, contradicciones, una lucha misteriosa contra los poderes del infierno y, a veces, incluso la tentación de la desesperanza en la noche espiritual del alma.

No obstante, no se contentó con aceptar estas pruebas sin quejarse; salía al encuentro de la *mortificación* imponiéndose ayunos continuos, así como otras rigurosas maneras de "reducir su cuerpo a servidumbre", como dice San Pablo. Mas, lo que hay que ver en estas formas de penitencia —a las que, por desgracia, nuestro tiempo no está acostumbrado— son sus motivaciones: el amor a Dios y la conversión de los pecadores. Así interpela a un hermano sacerdote desanimado: "Ha rezado..., ha gemido..., pero ¿ha ayunado, ha pasado noches en vela...? ²⁷ Es la evocación de aquella admonición de Jesús a los Apóstoles: "Esta raza no puede ser lanzada sino por la oración y el ayuno". ²⁸

En definitiva, Juan María Vianney se santificaba para ser más apto para santificar a los demás. Ciertamente, la conversión sigue siendo el secreto de los corazones —libres en sus decisiones— y el secreto de la gracia de Dios. Mediante su ministerio el sacerdote ilumina a las personas, guiándolas en sus conciencias y dándoles los sacramentos. Estos sacramentos son, en efecto, actos del mismo Cristo, cuya eficacia no disminuye por las imperfecciones o por la indignidad del ministro. Pero el resultado depende también de las disposiciones personales de quien los recibe, y éstas son favorecidas en gran manera por la santidad personal

del sacerdote, por su visible testimonio, así como el misterioso intercambio de méritos en la comunión de los santos. San Pablo decía: "Suplo en mi carne lo que falta a las tribulaciones de Cristo por su cuerpo, que es la Iglesia".²⁹ Podría decirse que Juan María Vianney quería, en cierto modo, arrancar a Dios las gracias de la conversión no solamente con sus oraciones, sino también con el sacrificio de toda su vida. Quería amar a Dios por todos aquellos que no le amaban y a la vez, suplir en buena parte las penitencias que ellos no hacían. Era realmente el pastor siempre solidario con su pueblo pecador.

Amados hermanos sacerdotes, no tengamos miedo a este compromiso personal —marcado por la ascesis e inspirado por el amor— que Dios nos pide para ejercer dignamente nuestro sacerdocio. Recordemos la reciente reflexión de los Padres sinodales: "Nos parece que en las dificultades actuales Dios quiere enseñarnos, de manera más profunda, el valor, la importancia y la centralidad de la cruz de Jesucristo".³⁰ En el sacerdote, Cristo vuelve a vivir su Pasión por las almas. Demos gracias a Dios que de este modo nos permite participar en la Redención con nuestro corazón y con nuestra propia carne.

Por todas estas razones, San Juan María Vianney no cesa de ser un testimonio vivo y actual de la verdad sobre la vocación y sobre el servicio sacerdotal. Conviene recordar la convicción con la que solía hablar de la grandeza del sacerdocio y de su absoluta necesidad. Los sacerdotes, al igual que quienes se preparan al sacerdocio y aquellos que recibirán la llamada, necesitan fijar la mirada en su ejemplo para seguirlo. También los fieles, gracias a él, comprenderán mejor el misterio del sacerdocio de sus sacerdotes. *La figura del Cura de Ars sigue siendo actual.*

Conclusión para el Jueves Santo

12.- Queridos hermanos, que estas reflexiones reaviven vuestro gozo de ser sacerdotes, vuestro deseo de serlo todavía más profundamente. El testimonio del Cura de Ars contiene aún muchas otras riquezas por profundizar. Volveremos nuevamente, y con mayor amplitud, sobre estos temas con ocasión de la peregrinación que, Dios mediante, tendré la dicha de llevar a cabo en octubre próximo, acogiendo la invitación que los Obispos franceses me han hecho para celebrar en Ars el segundo centenario del nacimiento de Juan María Vianney.

Os dirijo esta primera meditación, amados hermanos, en la solemnidad del Jueves Santo. En este día del nacimiento de nuestro sacerdocio nos reuniremos en nuestras comunidades diocesanas para renovar la

gracia del sacramento del Orden y para reavivar el amor que caracteriza nuestra vocación.

Oiremos a Cristo que, como a los Apóstoles, nos dice: "Nadie tiene amor mayor que este de dar uno la vida por sus amigos... Ya no os llamo siervos... os llamo amigos".³¹

Ante El, que manifiesta el Amor en toda su plenitud, sacerdotes y obispos, renovaremos nuestras promesas sacerdotales.

Oremos los unos por los otros, cada cual por su hermano, y todos por todos.

Roguemos al Sacerdote Eterno que el recuerdo del Cura de Ars nos ayude a reavivar nuestro celo en su servicio.

Supliquemos al Espíritu Santo que llame a su Iglesia a muchos sacerdotes del temple y santidad del Cura de Ars; nuestra época tiene gran necesidad de ellos y ha de ser capaz de hacer germinar estas vocaciones.

Confiemos nuestro sacerdocio a la Virgen María, Madre de los sacerdotes, a quien Juan María Vianney recurría sin cesar con tierno afecto y total confianza. Para él esto era un ulterior motivo de acción de gracias: "Jesucristo —decía— tras habernos dado cuanto nos podía dar, quiere aún dejarnos en herencia lo más precioso que él tenía: su santa Madre".³²

Con todo mi afecto, y junto con vuestro obispo, os imparto de corazón mi Bendición Apostólica.

Vaticano, 16 de marzo, quinto domingo de Cuaresma del año 1986, octavo de mi Pontificado.

JOANNES PAULUS pp. II

NOTAS

- 1 *Jn* 13, 1.
- 2 Cfr. *Jn* 10, 11.
- 3 Cfr. *2 Tim* 1,6.
- 4 Cfr. *Jean-Marie Vianney; curé d'Ars, sa pensée, son coeur*, presentado por BERNARD NODET, Ed. Xavier Mappus, Le Puy, 1985, p. 100; de ahora en adelante citamos: NODET.
- 5 NODET, p. 44.
- 6 Cfr. *1 Cor* 1, 27-29.
- 7 Cfr. JUAN PABLO II, Exhortación Apostólica Post-sinodal, *Reconciliatio et paenitentia* (2 de diciembre de 1984): AAS 77 (1985), pp. 185-275.
- 8 Cfr. JUAN PABLO II, Carta Encíclica *Redemptor hominis* (4 de marzo de 1979), n. 20: AAS 71 (1979), pp. 313-316.
- 9 Cfr. JUAN PABLO II, Exhortación Apostólica Post-sinodal *Reconciliatio et paenitentia* (2 de diciembre de 1985), n. 28: AAS 77 (1985), pp. 250-252.
- 10 Cfr. *Ibid.*, n. 29: AAS 77 (1985), pp. 252-256.
- 11 JUAN PABLO II, Carta a los Sacerdotes para el Jueves Santo 1983, n. 3: AAS 75 (1983), parte I, p. 419.
- 12 Cfr. JUAN PABLO II, Carta Encíclica *Redemptor hominis* (4 de marzo de 1979), n. 20: AAS 71 (1979), pp. 309-313.
- 13 *Mc* 1,15.
- 14 NODET, p. 108.
- 15 *Ibid.*, p. 107.
- 16 *Ibid.*, p. 110.
- 17 *Ibid.*, p. 108.
- 18 CONC. ECUM. VAT. II, Constitución dogmática *Lumen gentium*, sobre la Iglesia, n. 28.
- 19 Documento final, II, B, b/1 e C/1; cfr. CONC. ECUM. VAT. II, Constitución dogmática *Lumen gentium*, sobre la Iglesia, n. 11.
- 20 NODET, p. 126.
- 21 Cfr. CONC. ECUM. VAT. II, Decreto *Presbyterorum Ordinis*, sobre el ministerio y vida de los presbíteros, n. 4.
- 22 Cfr. *Ibid.*
- 23 Cfr. *Mt* 18, 14.
- 24 NODET, p. 101.
- 25 *Ibid.* p. 102.
- 26 Cfr. CONC. ECUM. VAT. II, Decreto *Presbyterorum Ordinis*, sobre el ministerio y la vida de los presbíteros, n. 3.
- 27 NODET, p. 193.
- 28 *Mt* 17, 21.
- 29 *Col* 1, 24.
- 30 Documento final, D/2.
- 31 *Jn* 15, 13.15.
- 32 NODET, p. 252.

ANUNCIS

Facultat de Teologia de Catalunya.

Anuncia un CURS D'ESTIU pels dies 30 de juny al 12 de juliol, a celebrar a Casal Borja, c/ Llaseras, 30. Sant Cugat del Vallès. Les sessions a donar versaran sobre Escatologia, Cristologia, Sant Pau, Església i societat catalana, el sagrament de la reconciliació, la imatge evangèlica de l'home com a fonament del sentit i del contingut de la moral cristiana, els profetes i Déu en la literatura moderna. La matrícula és de 7.000 ptes. i la pensió diària de 1.350. Per inscripcions dirigir-se a: Secretaria de la Facultat: c/ Diputació, 231. 08007 Barcelona.

Associació bíblica de Catalunya.

- Anuncia els següents cursos d'actualització bíblica a Jerusalem.
- 1.- Del 24 de juny al 8 d'agost (45 dies), només per a preveres, de tot Espanya. Organitzat per la Comissió episcopal del Clergat i l'Institut espanyol bíblic i arqueològic de Jerusalem.
 - 2.- Del 17 al 31 d'agost (15 dies, 2 al Sinaí). Per a preveres i laics interessats en la profundització bíblica, en català.
 - 3.- Del 17 al 26 de setembre (10 dies). Obert a tothom.
 - 4.- En el mes d'agost (18 dies). Obert a tothom. L'organitza l'Associació juntament amb "Catalunya Cristiana", seguint les petges de Pau.

Per a més informació: Associació Bíblica de Catalunya. Apartat 458.43080. TARRAGONA. Telèfon (977) 23.34.12., matins de 10 a 13.

VI Escola d'estiu per a catequistes.

Es celebrarà a Barcelona, a l'Escola Pia Balmes, c/ Balmes, 208, xamfrà Travessera, en dues setmanes diferents.

La primera setmana, del 28 juliol al 2 d'agost, comprendrà dos blocs de cursets, un pels matins i l'altre pels capvespres, del dimarts al dissabte. En aquesta setmana s'hi faran els següents: Bàsic de formació de catequistes, Us de la Bíblia a la catequesi, la catequesi d'infants, la de joves, la familiar, vida de grup, iniciació al llenguatge audiovisual, el vídeo i la catequesi, el conte aplicat a la catequesi.

La segona setmana, del 4 al 9 d'agost, hi haurà igualment dos blocs de cursets i s'hi faran els següents: Responsables de la formació de catequistes, lloc i responsabilitat del prevere, catequesi especial, bàsic de formació, catequesi d'adults, catequesi i litúrgia, catequesi de joves, expressió corporal i simbologia, expressió de la fe i celebracions. El Secretariat diocesà de catequesi vos informarà detalladament de tot. Convé inscriure's abans del 25 de juny.

Butlletí oficial
del Bisbat

NUM 6 - JUNY de 1986

Per a més informació: Associació Bíblica de Catalunya, Apartat 458.43080, TARRAGONA. Telèfon (977) 23.34.12, matins de 10 a 13.

VI Escola d'estiu per a catequistes.

Es celebrarà a Barcelona, a l'Escola Pia Balmes, c/ Balmes, 208, xamfrà Traversera, en dues setmanes diferents.
La primera setmana, del 28 juliol al 2 d'agost, comprendrà dos blocs de cursats, un pels matins i l'altre pels capvespres, del dimarts al dissabte. En aquesta setmana s'hi faran els següents: Bàsic de formació de catequistes. Ús de la Bíblia a la catequesi, la catequesi d'infants, la joventut, la familiar, vida de grup, iniciació al llenguatge audiovisual, el vídeo i la catequesi, el conte aplicat a la catequesi.

La segona setmana, del 4 al 9 d'agost, hi haurà igualment dos blocs de cursats i s'hi faran els següents: Responsabilitat de la formació de catequistes, lloc i responsabilitat del prevere, catequesi especial, bàsic de formació, catequesi d'adults, catequesi i litúrgia, catequesi de joves, expressió corporal i simbologia, expressió de la fe i celebracions. El Secretariat diocesà de catequesi vos informarà detalladament de tot. Convé inscriure's abans del 25 de juny.

Anuncia un CURS D'ESTIU dels dies 28 de juny al 12 de juliol a celebrar a Casal Borja, c/ Lixeras, 30, Sant Cugat del Valès. Les sessions a donar versaran sobre Escatologia, D'ortologia, Sant Pau, Església i societat catalana; el sacrament de la reconciliació, la imatge evangèlica de l'home i el fonament del seny i del contingut de la moral cristiana, els profetes i Déu en la literatura moderna. La matrícula és de 7.000 ptes. i la pensió diària de 1.500. Per inscripcions dirigir-se a: Secretariat de la Facultat, C/ Diputació, 231, 08007 Barcelona.

Associació bíblica de Catalunya.

- Anuncia els següents cursos d'actualització bíblica a Jerusalem:
- 1.- Del 24 de juny al 5 d'agost (15 dies). Obert a tots els preveres de tot Espanya. Organitzat per la Comissió Episcopal de Clergat i l'Institut espanyol bíblic i arqueològic de Jerusalem.
 - 2.- Del 17 al 31 d'agost (15 dies, 2 al Síon). Per a preveres i laics interessats en la profundització bíblica, en català.
 - 3.- Del 17 al 28 de setembre (10 dies). Obert a tots.
 - 4.- En el mes d'agost (18 dies). Obert a tots. Organitza l'Associació bíblica de Catalunya "Catalunya Cristiana", seguint les pautes de Pau.